

VALSTYBĖS ĮMONĖ LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJA

Susisiekimo ministerijai

Nr. (14.3)

Kauno rajono savivaldybei

I

Nr.

DĖL PRAŠYMO RENGTI NUTARIMO PROJEKTĄ

2020-12-01 buvo parengta valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-13, kurioje, „<...> siekiant užtikrinti optimalų kelių tinklo skirstymą pagal reikšmę ir siekiant vykdyti efektyvią kelių tinklo priežiūrą ir jį tvarkyti (1-asis pagrindinis audito rezultatas) <...>“, rekomenduojama:

1) įvertinti, ar racionalu savivaldybių centruose esančius kelius ar jų elementus priskirti valstybinės reikšmės keliams;

2) atlikus vertinimą, inicijuoti atitinkamų kelių ar jų elementų perdavimą savivaldybių arba valstybės nuosavybėn;

3) perduodant kelius ar jų elementus valstybės arba savivaldybių nuosavybėn, atsižvelgti į teisės aktų nuostatą, kad kelias ir jo elementai yra vientisas inžinerinis statinys.

2020-10-05/2020-10-14 valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – Kelių direkcija) ir Kauno rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė) pasirašė bendradarbiavimo sutartį Nr. S-1069/S-1331 (toliau – Sutartis). Vadovaujantis Sutarties 9.3 papunkčiu, Savivaldybė įsipareigojo „perduoti šaligatvius (unikalus Nr. 4400-4416-1888, unikalų Nr. 4400-4416-1877, unikalų Nr. 4400-4416-1899, unikalų Nr. 4400-4416-1900 ir unikalų Nr. 4400-4416-1933) valstybės nuosavybėn Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise“.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 4.253 str. 2 d., registruojami daiktai (tarp jų ir nekilnojamieji daiktai) ir daiktinės teisės į juos teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojami viešuosiuose registruose. Vykdam valstybinės reikšmės kelių ir jų užimamų žemės sklypų kadastrinius matavimus, minimalūs kelių juostos plotiai turi būti nustatomi vadovaujantis Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nurodytais reikalavimais.

Kelių įstatymo 2 str. 4 punkte nurodyta, kad „kelias – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme“. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 str. 67 punkte nurodyta, jog šaligatvis – „kelio dalis pėstiesiems prie važiuojamosios kelio dalies, atskirta arba neatskirta nuo jos. Šaligatvis gali būti naudojamas dviračių eismui KET nustatytais atvejais“.

Kelių direkcijos nuomone, tiek Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme pateiktos šaligatvio, tiek Kelių įstatyme pateiktos kelio bei kelio juostos sąvokos, t. y. teisės normos, turi būti vertinamos sistemiškai. Priešingu atveju, formuojant kelią kaip nekilnojamojo turto objektą taip, kad šalia jo esantys šaligatviai nepatektų į jo ribas, būtų neleistina susiaurinama kelio juosta ir pažeidžiamos Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d., Kelių įstatymo 4 str. 2 d., 11 str. 1 d. ir Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p. nustatytos teisės normos.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybinės reikšmės rajoninis kelias Nr. 1935 Garliava–Jonučiai–Karkazai (toliau – kelias Nr. 1935) ir jo užimamas žemės sklypas dar nėra įregistruoti

Nekilnojamojo turto registre (toliau – NTR), Kelių direkcija nori perimti valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn) prie kelio Nr. 1935 esančius šaligatvius, kuriuos Savivaldybė NTR įregistravusi kaip savo nuosavybę. Perdavus šaligatvius Kelių direkcijai valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise, kelio Nr. 1935 ir jo užimamo žemės sklypo ribos būtų suformuotos atsižvelgiant į Kelių įstatymo 11 str. 1 d. nustatytus reikalavimus.

Atsižvelgdama į valstybės kontrolės rekomendacijas, galiojantį reglamentavimą ir siekdama racionaliai tvarkyti Kelių direkcijai perduotą valdyti patikėjimo teise valstybės turtą – valstybinės reikšmės kelius, Kelių direkcija):

1. **Prašo:**

1.1. **Susisiekimo ministeriją** inicijuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės *nutarimo projekto* dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių šaligatvių perdavimo Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise (prieš tai juos perdavus valstybės nuosavybėn) (toliau – nutarimo projektas) *rengimą*;

1.2. **Savivaldybę** pateikti Susisiekimo ministerijai duomenis apie perduodamų šaligatvių likutines vertes;

2. **Informuoja**, jog, atsižvelgiant į tai, kad perėmus šaligatvius kelio Nr. 1935 ribos būtų suformuotos taip, kad šaligatviai patektų į jo ribas, perėmus šaligatvius valstybės nuosavybėn ir perdavus juos Kelių direkcijai valdyti patikėjimo teise, Kelių direkcijos turto vertės padidėjimas turėtų būti registruojamas turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje.

Kelių direkcija savo nuomonę dėl prašymo inicijuoti nutarimo projekto rengimą papildomai grindžia šiais motyvais:

1) Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 str. 1 d. įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikai išimtinė nuosavybės teise priklauso: žemės gelmės, taip pat valstybinės reikšmės vidaus vandenys, miškai, parkai, keliai, istorijos, archeologijos ir kultūros objektai. Nurodyti objektai nuosavybės teise gali priklausyti tik valstybei, išskyrus iš pačios Konstitucijos kylančias išimtis. Valstybė (jos institucijos, pareigūnai) negali priimti jokių sprendimų, kuriais remiantis minėti objektai iš valstybės nuosavybės pereitų kitų subjektų nuosavybėn;

2) Valstybinės reikšmės keliai išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei. Juos turto patikėjimo teise valdo, naudoja ir jais disponuoja valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija (Kelių įstatymo 4 str. 2 d. (suvestinė redakcija 2020-09-01 - 2022-12-31));

3) Įstatymų ar Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise. Ją patikėjimo teise valdo, naudoja ir ja disponuoja Kelių direkcija (Kelių įstatymo 10 str. 2 d. (suvestinė redakcija 2020-09-01 - 2022-12-31));

4) Lietuvos valstybei išimtinė nuosavybės teise priklauso žemė, įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka priskirta valstybinės reikšmės keliams (Žemės įstatymo 6 str. 1 d. 1 p.);

5) Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas Susisiekimo ministerijos teikimu tvirtinamas Vyriausybės (Kelių įstatymo 6 str. 3 d.).

Prireikus, išsamesnę informaciją dėl Sutarties gali suteikti Kelių direkcijos Turto ir veiklos valdymo departamento Turto skyriaus projekto vadovas Tomas Dubovikas (el. p. tomas.dubovikas@lakd.lt, tel. Nr. 8 5 232 9600);

PRIDEDAMA:

1. Kauno rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančių nekilnojamųjų daiktų, esančių šalia valstybinės rajoninio kelio Nr. 1935 Garliava–Jonučiai–Karkazai, sąrašas, 1 lapas.

2. Schemos ir NTR centrinio duomenų banko išrašų nuorašai, 11 lapų.

3. Sutarties nuorašas, 8 lapai.

4. Savivaldybės tarybos 2020-09-24 sprendimo Nr. TS-362 nuorašas, 2 lapai.

Direktorius

Remigijus Lipkevičius